

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabb, árszabály szerint
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett szög 50 krral több.
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetések elfogad a „Roster Irgánoké” és a „Magyar Táv-írás” hirdetői irodája Budapest, Grasszotz-utca 1. szam.
Negyed évre	1 „	A lap szemleli részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetesek a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

A mezőgazdaság baja.

Tagadhatlan, hogy mi még mindig földművelő állanatot képezünk. A lakosság óriási része vagy a saját földjéből él, vagy legalább a más földjének munkálásából.

A földművelő államokat rendszerint a nép jóléte, gazdasága, gondnélkülisége jellemzi. S mit tapasztalunk ebben az országban? Dacára kifejtett mezőgazdaságunknak, földbirtokosaink és gazdáink a legnagyobb küzdelmet folytatják a létfenntartással birtokaik vagy kevés földjeik épségben tartásáért.

Vajon nézzük, kutassuk, hogy miben lehet a magyarázat! Az ország érdekeire nézve ily fontos kérdést tisztá világlátásba kell helyezni, hogy tudva legyen a baj és feltalálható az orvosság. Földbirtokosaink tönkre mennek, elszegényednek, földjeik apródnak megcsokolnak, a pár holdas parasztagdák pedig, a kik ma saját földjüket művelik, holnap már napszámra járnak művelni a más birtokát, hogy családjukkal még a hogy megélhessenek.

Talán a mi gazdasági rendszerünkben van a hiba? Oh nem! A versenyképesség tekintetében ez a rendszer messze felül áll sok más államén és mezőgazdaságunk magas színvonalát bamulattal ismerte el csak most legutóbb is az egész világ, látván, a mit a kiállításunkon produkáltunk. Más itt a baj; az általános rossz viszonyok átkát nyögjük.

Értjük a rossz viszonyok alatt először is az ország pénz- és hitelintézeteinek mai pénzügyi helyzetét. A pénz megdrágult, mert a készpénz folytonosan fogyóban van. Vidéki takarékpénztáraink, bankjaink, hitelintézeteink nem rendelkeznek annyi tőkével, hogy a gazdaság közönség sűrűségeit kielégítsék. A benyújtott hitellevelek, váltólapok nagyságát penzhiányból, kényszerűségből löki vissza mindenütt a bíráló bizottság, mely ugyanazoknak a feleknek szívesen megsvazná a pár száz forintos kölcsönt, ha ez a parasztagdának kell, — pár ezer forintot, ha a földbirtokos kéri. De a hol nincs, ott ne keress. Ekkor

azután, a ki a pénzt igényli, vagy oly úton segí magán, mely a helyzetén csak rosszabbít, eladja előre termését, gabonáját; így olcsó árban adja el úgyszólván majd egész jövő évi termését, — vagy egy nagyobb fővárosi pénzintézethez fordul, mely azonban nem ismeri a gazda hitelképességét, nem ismeri a teletkönyvet és bármily kicsi is az a kölcsön, betábláztatja a földre, mely által újra csak költségek nehezdednek a gazdára, kinek mindezek felett olcsó hitelre volna szüksége.

Nagy baj az is, hogy a vidéki intézetek a pénz drágasága folytán, ha mir adnak is kölcsönt: magas szazalékra adják. Kis összegeknél 7—8%-ot fizet a gazda, sőt nagyobb összegeknél is elfizet 6 1/2%-ot a földbirtokos. Ot szazalékos kölcsönt váltóra, vagy záloglevélre nem ismernek vidéki intézeteink és földbirtokosaink.

Ezt azonban nem csodáljuk és nem is azért hoztuk fel, mintha szemére akarnók hányni a vidéki pénzintézeteknek, melyek maguk is megszenvedik az általános pénzükséget. Mert hiszen a bankok mindaddig nyújtottak hitelt míg volt miből; ezt bizonyítja az is, hogy egy 100,000 frtos alaptőkével bíró részvénytársaságnak rendszerint egy milliót képvisel a váltótárcája. Az aláírók a kamatokat fizetik, de a váltókat a lejárator tőkeltörlesztés nélkül egyszerűen becserelelik.

És ebből származik a legnagyobb baj közvetlen a parasztagdára nézve, közvetve pedig a társadalmi, vallásügyi s politikai állapotokra is. Dacokles kardja villog a hitelre szorult gazda feje fölött mindannyiszor, valahányszor eljő az alkalom, midőn a gazda szavazatára szükségük van a politikai intézeteket szolgáló pénzintézeteknek. S így; természetes, hogy a vallási és politikai meggyőződések nem nyilvánulhatnak.

Egyöntetűséget kellene behozni a pénzintézeteknél, és pedig úgy, hogy a váltó lejártakor ne csak az újlágos kamal megfizetése legyen elegendő a váltó elfogadására, hanem például a tőkének 5—10 szazalékos törlesztése is követelenség. Ha ilyenforma egyön-

telőség jönne létre a pénzintézeteknél, akkor a gazdára nézve, nem állíthatnának fel olyan korlátok, melyek beakényszerítik a politikai csávába; misérszt egy év leforgása alatt kényszerítve volna a kölcsöntőkre 20—40%-át törleszteni, mit a kisebb kölcsönre szoruló gazdi el tudna viselni. Ezenfelül a pénzintézetek váltótárcái kisebbbednének, készpénzüik növekednék és kielégíthetők a hitelképs új hitelkeresőket.

A mezőgazdaság érdeke, sőt társadalmi és politikai okok is erősen sürgetik imir az orvoslást. (E tekintetben utalunk lapunk második közleményére.) Velenününk szerint alakulnia kellene a fővárosban egy országos pénzintézetnek, avagy még célszerűbb lenne, ha minden megyében létre jönne egy olyan pénzintézet, mely elegendő tőkével rendelkezne arra, hogy egy-egy földbirtokos adósságát a pénzintézetek javára összegyűjtve, ötven vagy negyven évi amortizációval fizette né meg az adós által. A minden évben ötven vagy negyven éven át egyenlő mértékben fizetendő összeg nem volna teher a gazdára nézve és kötelezettségének teljesítése után is maradna tőkéje, gazdaságának és családjának fentartására.

Mezőgazdaságunk életérdeke s fontos társadalmi kérdés az imént jelzett pénzintézetnek különösa a nemzetiségi vidékeken való felállítása. Valóban csodálni lehet, hogy e tekintetben még nem történt semmi lépés, mely a kormány figyelmét energikusan felhívna e fontos kérdés megoldására.

Izgatások.

Igazi szabadság csak ott lehet, a hol a törvényeket tisztelik és megtartják. A törvény őri a vagyont az egyházat, a személyt, a becsületet; az adja a hatalmat a világi és az egyházi hatóság kezébe, melylyel a rendbontót, aki masnak vagyonára, személyére egyházára, becsületére tamad megfenyíti és a rendet helyre-

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Megszakadt valami a szívében.

Keményd Gáspár neki tamaszkodott a cukorkakár egyik oszlopnak és homlokát végig fogta az egész tenyerével. Szeles vállain megfeszült a kék zubbony, szép férfias arca vonaglott.

A szegény raktári felügyelőnek reggel óta roppant izgatott napja volt, hatalmas melléből néha elfojtott, de érezhető haraggal lökte ki a levegőt, azután goromba önkínzással köszörilte a torkát, s izgatottan ösztökelte a munkásokat.

A raktarmunkásoknak föl is tűnt a tökeletesen megüledett, nyugodt eljárónak ki-gyúló arca... nyugtalan tépelődése. . . .

Egyszer csak aztán Keményd Gáspár előkte magát az oszloptól, és fölkereste a gyári óra kezelőjét. Röviden szót váltott vele, aztan csak annyit mondott halkán: »Köszönöm barátom! csak erre az öt percre van égető szükségem.

Öt percelt 12 óra előtt csakugyan elbődött a gyár bömből túlke, s Keményd odaszólt a legöregebb munkásnak: »ha kellenék, alij helyt én helyettem» s ezzel végigsietett az acs cukorgyar kavicsos udvarán. . . .

A hatalmas, a még soha sem érzelő Keményd Gáspár ott állott déltan az intézője előtt, feldúlt arcal megtörve és jelentett . . .

— Intéző úr, köszönöm a szolgálatot és mindenkor szíves jószágát, az Isten adja meg, úgy, a mint engem elhagyott.

— Ej, ej Kéményd, mi lelte magát? Mindig jó viszonyban voltunk mi egymással, mi miatt akar most egyszerre megválni?

— Elszantam, kérem alassan magamat.

— Ugyan, ugyan, adja elő hat a baját, majd csak segítünk rajta.

— Nem azon uram! El van az már végezve. . .

Aztan vett egy nehéz lélekzetet, s lassanként előadta, hogy mindennek vége, elcsábítottak egyetlen, szépséges feleséget, nem kíván tovább éni, ma délben keveset, de eleget látott. . . .

— Magam akartam meggyőződni ma délben — tört ki zokogás közt belőle — harminckét perc haza 32 perc vissza, egy percem maradt a körültekintésre; a kit mondtak, azt gyanutlan beszélgetésben csakugyan ott találtam.

Ha egy percelt több időm van, véghezviszem a legvégsőt és két lelket meggyilkolok. . .

Tekintetes úr! elutott a vér és a gondolat. . . ekkor elkezdett a bölcsőben kis fiam keservesen sírni — ez megállított, Úgy éreztem, hogy ez imádság a

bűnös anyáért, azután eszembe jutott az Isten, azután apai kötelességem, s az, hogy este is ráerek én arra, s csak annyit ordítottam annak a hitványnak: Takarodjék ki a házamból. . . s rohantam vissza. Ennyi megfontolási időt és hideg vért engedtem magamnak ezután jó a golyó, azután az élet vége. . .

Hirtelen megszokotta beszédét, s azután csend lett. Végre felhőrgött: talán a szívében megrepedt valami, vagy a többi közli kiszakadt egy izom, mert ököbe szorított erők kezi lehányattoltak, s szeméből megindult a záporos, s csak zokogott az az erős, az a hercules-ember:

— Nem magamért sírok, hanem azért, akit életemnél jobban szerettem, s akit ezután hitvány életemnél jobban gyűlölök. Hogy így megfertőzve kell öt megsírnom. . . .

Sőtét este borult Kéménydék lakására. Szívzagató sírás volt az, a belső, igaz, tompán bűgő sírás volt az, melytől megfázik az ember, s önkénytelenül keserves sírásra fakadt. A melyet csak egyszer hallottam életemben a Kéménydék ablaka előtt. Csak Kéményd Gáspárnak nem jött egy köny sem ki a szeméből. A szegény szép fiatal asszonyka fetrengett a lábainál, kérte, hogy mondja meg mi viszi őt erre a végzetes lépésre? Sirt, jajgatott. . . . Gáspár előkte őt magától.

állítja. A törvény előtt mindenki egyenlő, mindenki alá van rendelve.

Annal kellemetlenebbül érint minden igaz hazafit, a Turócvármegye területén hol itt, hol ott mutatkozó azon jelenség, mely a szentesített zsinati törvény végrehajtását akarja meghúztatni.

Minden józan gondolkodású ember arra a meggyőződésre jutott, hogy a felvidéki ev. egyházi élet nem lehet továbbra is annak kiténi, hogy az elzúllt útnan maradjon. Annak legfőbb ideje már rég elérkezett, hogy a szükséges szervezeti javítások megtörténjenek. El kell ismerni, hogy a múlt zsinati törvényeink életbe léptek, az öntudatos irányzat terére léptünk.

Ámde — újabban Turóc-Szt.-Mártonból ismét piskosz hajszaának a kezdeményezése indult ki. Alig múlt el nap a nélkül, hogy Turóc-Szt.-Mártonból ne indult volna egy-egy csoport igazó a vidékre, hogy a békés, de tájékoztatlan ev. nép kedélyét felűlják, a magyarok elleni gyűlöletet szítsák és törvényeink be nem tartására oktassák.

De hát tulajdonképpen miről is volt szó? Esperes és espereségi felügyelő választásáról. A hazafas párt Beniczky Kálmán alispánt espereségi felügyelőnek. Klimó V. pribóci elkészít pedig esperesnek kandidálta. Ezen két kitűnő és köztiszteltben álló személy ellen indult most határ nem ismerő hajsza. Ragalmaztak szidták őket és elhitették a néppel, hogy ha ezek győznek, a magyar isteni tisztelet azonnal életbe lép.

Valóban kétségbe kellene esnünk, ha nem látnók mi s nem látva velünk együtt az egész ország minden józanestű embere, hogy azok, akik folytonosan ellenünk agyarkodnak, valamennyien hitványok nemcsak egyénileg, de lelkiileg is, mert nem tudják magukban legyőzni az indokolatlan, a vak faj gyűlöletet; nem képesek magukba fojtani a kaján irigységüket. Emléksznék jól az általuk tartott espereségi gyűlésekre, a melyek nem voltak tulajdonképpen egyházi gyűlések, hanem vad, eszevesztett orgiák, a hol nem másról, mint a magyarországi nemzetiségek sanyargatásáról és a dualizmus jelentőségéről volt szó. Hozták ha a győzőnek, ismét hoznának apercitő határozatokat, a melyekért nekünk nincs okunk, ők pedig már nem tudnának pirulni.

Valószínű, hogy az ev. egyház ellen intézett ezen demonstrációnak a most megjéjett választás lesz az utolsója, mert dacára annak, hogy ezek a jó urak szabadon garazdalkodnak, s nem fenytik meg őket senki; — mert hiszen csak szánalmas dolog lehetne az ebscaholást komolyan venni — mégis minden józan gondolkodású ember lassanként arra a meggyőződésre fog jutni, hogy az ev. egyházat politikai aspirációk okától még továbbra is demoralizálni nem lehet. Lassanként meg fog érlelődni az a meggyőződés, hogy a vezérlő szerepet az egyházi élet terén is biztosítani kell a hazafias elemek számára.

A most végbe ment, s a hazafias elem vereségével végződött választásokból lehetetlen, hogy tanúságot ne merítsünk. Egyik tanúság az, hogy a népet jövőre ne hagyjuk hazafiatlan emberek vezetésére. Mi annyit jelent, hogy ne csak a választások idején mutassunk magunkat a nép előtt, hanem, akkor is foglalkozunk vele, miön szavazatára még tavolról sincs szükségünk. A másik tanúság az, hogy a jó népet ne engedjük át a hazafiatlan elemek megfélemlítésnek, ne engedjük, hogy ezek rea fenyegetésekkel hathassanak. Ennek pedig egyedül orvosossága az, hogy Turóc vármegye székhelyen oly pénzintézet létesítsék, mely olcsó kamatlat mellett eljuttatja a nép szükségleteit s megvédi a felmondási fenyegetésektől.

— Asszony! mondtam már, valunk kell, eleget áttam deiben, mindent láttam . . .

Az asszony leborult egy szekre, egyre sirt, hiába mondta, hogy a fiatal úr csak masodizben volt itt és pedig hivatalosan . . . soha nem érintkezett vele máskor . . . hiába beszélt . . . Gáspár hajhatatlan maradt.

Kinyitotta az asztalfiát, s egyenkint rakta elő: ez a hazassági szerződés, ez tied, ez a vagyoni ígéretem, ez is a tied, itt van két takarékkönyv, egyik legyem a tied . . . a gyerek az marad az enyém . . . mehatsz.

Az asszony vérvörös lett, felugrott helyéről — kezébe vette az iratait és becsapta maga után az ajtót. . . . többé nem sirt.

Kémény Gáspár meg nézett utána, s a mikor a kis kapu sarka is visszacsikordult — megkönnyébilten felsajogott. A szive gyökerére meg mintha épét csavartak volna. . . .

Kémény Gáspárt paros nyoszolgájában kiverte a hideg veritek és nehéz gyöngyökben göngyöltött a róla. Végre felugrott, fölkapta a revolverét és bezör-

Ha az imént mondtokatt megzavilék a megye tarsadalmi életének előelősegei, akkor a jövőben nem lesz kitéve az ev. egyház a demoralizációnak. Ez a meggyőződésünk.

— y. —

A „F. M. K. E.“ ügyvezetésének negyedéves jelentéséből.

(Vége.)

Nyitárvármegye közigazgatási bizottságától hivatalos felszólítást kaptunk arra nézve, hogy a vittenci egyesületi kisedővoda tüzérendőri szempontból tüzéretlen helyiségben van elhelyezve, minélfogva egyesületi titkarunk személyesen megvizsgálta a vittenci óvodát s az az ellen felhozott panaszokat részben indokoltaknak találván, miután a szükség nem épen égetően sürős, oly intézkedéseket tettünk, melyek folytán a vittenci óvoda már a jövő-télre új, alkalmasabb helyiségbe költözzék át. Ha azonban ez, az ottani lakásvizonyok miatt kivételten volna, ez esetben felhatalmazást kérünk a mélyen tisztelt választmánytól arra nézve, hogy egy célszerű óvodahelyiséget egyesületünk költségén, lehetőleg azonban Vittenc község hozzájárulással építtessünk.

Ezenkívül megvizsgálta még egyesületi titkarunk a kovarci kisedővoda, melynek övonója ellen egy névtelen feljelentés eros vádakat emelt, melyek azonban teljesen alaptalanoknak bizonyultak. A kovarci óvoda minden tekintetben kifogastalan, annak vezetése elismerésre és dicséretre méltó, a mit a magyar nyelv tanításában és a gyermeknek nemzeti irany nevelésében nyilvánuló igen feltűnő eredmény is eléggé bizonyít.

A cabaj-esapori kisedővoda épületének, elhelyezésének viszonyai azonban teljesen tüzéretlenek. A tapasztalt hiányokon és bajokon azonban már a közel jövőben segítve lesz az által, hogy a most nagyrésztben községi iskolai célokra használt épület teljesen az óvodai tanításnak és nevelésnek fog átadni, miután Cabaj Csaporon állami iskola építése érdekében a kir. tanfelügyelőseg már intézkedéseket fogantatott.

A megvizsgált kisedővoda között a darazsi az, melynek állapota legfirtételebb és okvetlen sürős intézkedéseket igényel. Az óvodahelyiség szűk, az udvar piszkos, égészetlen, s az egész épület roskatag és rendetlen. Ez óvoda bajain alig lehetséges másképen segíteni, mintha a t. Választmány megbízta az ügyvezetést, hogy a nyitármegyei választmánytól egyetértőleg egy az egyesületnek tulajdonát képezendő óvodá-épület felépítése iránt tárgyalásokat indíthassunk s tervet készíttessünk.

Ezenkívül a t. választmány rendelkezése szerint a lakaci óvoda építésére 400 fnt kölcsönt központi pénztárunkból már kifizettünk s ez összeget a nevezett községtől óvodagondnokság nyolc év alatt 50 fntos évi részletekben kötelezte magát visszafizetni. Turóc-megyei választmányunkat értesítettük, hogy a zióvárai óvoda állami kezelésbe adását központi igazgató választmányunk nem ellenzi s felhívjuk, hogy erre nézve a szükséges lépéseket tegye meg, vagy azokra nézve ügyvezetésünknek adatokat és megbízást adjon. Felhívunkra azonban ekkorai választ nem nyertünk.

Általában pedig, miután az óvodák rendszeres felügyeléről egyesületi alapszabályaink nem rendelkeznek, a t. Választmány egyszer s mindenkorra megbízást adhatna egyesületünk központi titkarának, hogy az összes egyesületi óvodákat időnként meglátogassa, azok tevékenységére felügyeljen s az időnként felmerülő szükségletek s teendők felől a választmány elé előterjesztéseket tegyen.

Az évzáró nyári vizsgák jó alkalmát nem karván elmulasztani, még június hóban kibocsátott körlevéllel hívtuk fel választmányainkat arra, ho ty ima- és olvasókönyveket osszanak szét a tanuló ifúság közt, a magyar nyelvten tett dicséretes előmenetet megjutalmazásul. Ezen körlevélünk folytán négy törvényhatóság választmány kért ima- és olvasókönyveket a központól, s azoknak a következő könyveket kiosztas végett meg is küldtük, és pedig:

1. A selmecbányai választmányának: 10 drb róm. kath., 4 drb ag. hitv. imakönyvet és 26 drb gyermek-

olvasókönyvet, összesen 40 kötet 29 fnt 60 kr. értékben.

2. Az arvamegyei választmányának: 10 drb róm. kath. imakönyvet és 22 drb gyermekolvasókönyvet; összesen 32 kötet 24 fnt 20 kr. értékben.

3. A hontvármegyei választmányának: 10 drb róm. kath., 4 drb ag. hitv. ev., 3 drb ev. ref. vallású imakönyvet és 23 drb gyermekolvasókönyvet; összesen 40 kötet 32 fnt 20 kr. értékben.

4. A trencsénvármegyei választmányának: 10 drb róm. kath. imakönyvet és 22 drb gyermekolvasókönyvet; összesen 32 kötet 24 fnt értékben.

Ezenkívül a Szántó Jakab-féle nyitrai nyilvános magán fiú és leányiskolának jutalomképpen leendő kiosztás végett 10 kötet gyermekolvasókönyvet adunk 8 fnt értékben. S ezzel együtt a nyári vizsgák alkalmából az óvodai könyvtárak szervezésére adott könyveken kívül a tanulóknál közt jutalomképpen összesen 154 kötet 118 fnt értékű magyar könyvet osztottunk szét. Míg a szépmegyei választmányának, a kovarci alf. elemi iskolának és a kovarci, darazsi és vittenci egyesületi kisedővoda elkésvé beérkezett kérelme folytán az általuk kért könyveket csak a folyó július hóban kaphattuk meg, a miről a következő negyedévben fogunk kötelezőszerűleg jelentést tenni.

Örvendetesen haladtunk előre — bár lassan, de biztosan — nép- és vandorkönyvtáraink szervezésében is. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi kormány által folyósított ezer forintot a nyitrai kir. adóhivataltól felvettük s egyelőre pénzintézetben gyümölcsözőleg helyeztük el, majd úgy ennek, mint központi pénztárunknak terhére a könyvtárak alapítását megkezdtük. Kérésünk folytán az országos m. k. statisztikai hivatal közhatszú kiadványait ingyen, Pongrácz Lajos oudapesti lakos »Műt időköbű« c. ebbelészésének 10 példányát szintén ingyen küldte meg, hogy ezzel is előmozdítsa könyvtáraink gyarapítását. A magyar könyvkiadókat egyenként levelekben kerestük meg, hogy aidozatkész könyv-ajándékkal segítségünkre legyenek a kezdet nehezségeinek leküzdésében s erre nézve több oldalról már szíves biztatásokat is nyújtottak.

A Nyitra központban a felvidéki írók körével együtt-sen szervezes alatt lévő központi Fmke könyvtár részére egyesületünk nyitárvármegyei választmánya atengedte a tulajdonát kepező Jókai összes műveinek jubilaris diszkadását; úgy hogy ennek és a többi már összegyűjtött könyveknek elhelyezésére az első könyvszekrényt megvettük. A központi F. M. K. E. könyvtárban tehát eddigleg mintegy 120 kötet könyv van, melynek leltározását még a folyó hóban befejezzük s ezidei évkönyvünkben a róla való kimutatást közléstessük.

A Turóc-szent-mártoni F. M. K. E. könyvtár könyvtárosa Banfi János tanárt választotta meg turócmegyei választmányunk, a könyvtár részére helyiséget bérelt és szekreket vasarolt, minek folytán — minthogy e könyvtár megszervezése különben is összes könyvtáraink között a legürösőbb — a turóc-szent-mártoni könyvtár részére meglévő könyvcsúszletünk 37 kötetet 76 fnt 40 kr. értékben szállítottunk, Budapestről pedig közvetlenül 141 kötet könyvet összesen 310 fnt 30 kr. értékben megrendeltünk. Turóc-szent-mártoni könyvtárunkban tehát eddigleg 178 kötet könyv van, mely 386 fnt 70 kr. értéket képvisel. E könyvtár bekötésének költségeit a turócmegyei választmány viseli, s unnepeless megnyitását akkora tűzzük ki, ha legalább hatszaz kötetnyi könyvállományra lesz, a mire közös akaratunk töreködünk.

Érsekújvári F. M. K. E. közkönyvtár ügye — sajnalatunkra — semmestsem haladt előre, a minnek egyedül oka az, hogy e fontos közművelődési közerdekegyenére az érsekújvári kaszinó — mint a város és egyesületünk által a kezeléssel megbízott egyesület — többszörös sürgetésünkre sem válaszol s a dolog iránt megfoghatatlan közönyösséget tanúsít.

Örömmel jelenthetjük azonban a breznóbányai könyvtár dolgában azt, hogy felhívunkra Breznóbánya város hazafias képviselő testülete egyhangúlag kesznek nyilatkozott a könyvtár elhelyezésére és kezelésre; minélfogva ott a könyvtári városi bizottság legközelebb meg fog alakulni s a könyvtár szervezését ott mar a folyó évben meg is kezdi.

Első vandorkönyvtárunk szekrénye, melyet helyi viszonyaink megfelelőleg csináltunk, már készen van s a belé elhelyezendő könyvek jegyzekének összeállítása sával most foglalkozunk.

Gyarapítottuk tovább a góincsbányai iparosok tarsaskörének könyvtárát, melynek részére — a melyen tisztelt választmány határozatának megfelelőleg — könyvcsúszletünk egy-egy példányt összesen 32 önálló művet 151 kötetben s mintegy 120 fnt értékben megküldtünk. Úgy szintén a körömbányai magyar egyesület könyvtárát s a kunosvágasi iskolai könyvtárát is támogatott könyvadoományainkkal, melyek jegyzékét azonban ez idő szerint — miután a küldött könyvek megosztása elkönyve ve, illetve leltározva még nincs — nem terjesztjük elő. Örömmel jelentjük azonban, hogy a körömbányai magyar egyesületi testvéri szövetséges viszonyba léptünk, melytől közművelődési tevékenységünknek szép eredményt remélhetjük. A kunosvágasi iskola derék igazgatója Beresényi Gusztav továbbá az országos erdészeti egyesület népszerű kiadványainak — melyeket a nevezett egyesület az F. M. K. E.-nek 300 példányban küldött meg, — terjesztésében is buzgó közremunkált s ezzel is előmozdította a tisztés és közös céljainkat.

Ambar az egyesületünk területén faradozó derék tanítók és daloskór vezetők megjutalmazásának kérdésé a jelen utás napirendjere tűztük ki, mindazáltal — tekintve, hogy az e tárgyban a tizenegy tanfelügyelő-séghez és a 38 daloskór vezetőhoz intézett körlevelünk meg eddig alig tíz érdemleges javaslat és valasz érkezett be, — célszerűnek látnók, ha az ez érdeemben való

javaslat megtevése és határozat hozatala a legközelebbi választmányi ülésre halasztaték, a mikor is a közgyűlés alkalmával a megítélendő juttalmak egyuttal ki voltak unnepekben osztotok.

Az 1898-ik évre kiadandó egyesületi naplónak szerkesztése folyamatban van s azt a f. évi közgyűlésünkön már be fogjuk mutatni, így a könyvpiacra ezúttal is — mint tavaly — a mi naplónk fog legelőször megjelenni. — Szerkesztés alatt van továbbá a felvidéki írók körének első évkönyve, mely azonban előreláthatólag csak a karácsonyi könyvpiacra fog megjelenni.

Midőn még a melyen tisztelt választmányának különösen szíves figyelmébe ajánljuk egyesületünk alkotmányának módosítását s tisztelbeli elnökeinek Bende Imre püspök úr ó méltóságának közlegő 50 éves időjárás jubileumát, s Szakolca szab. kir. város közönségének közgyűlésnek megtartására vonatkozó vendégszerző, atyafiságos meghívását, ami a jelen ülés tárgyszózatának egy-egy külön pontját képezi, — végül megjegyezzük, hogy e jelentésünkben igyekeztünk vizlatos képet nyújtani azon kiterjedt tevékenységről, melyet egyesületi adminisztrációnk s közművelődési feladataink érdekében a lefolyt negyved évben is folytatottunk s nem terjeszkedhetünk ki — részint diszkrecionális, részint pedig más okokból mindazon apró részletekre, melyet az egyesület életében naponként felmerültek s munkaságukat és fogatekőket vagyoni erőiket igénybe veszik. Nyugodt lélekkel mondhatjuk el azonban, hogy a nagy nemzeti feladatok helyes feloldásában, a céljaink fele való munkában törekedésünkben a F. M. K. E.-t egyetlen hazai közművelődési egyesület nem mulja felül s ennek tudatára erősít meg bennünket a mostoha viszonyok között is abban a reményben, hogy a F. M. K. E.-nek munkában és küzdelemben gazdag jelene után a szebb és virágos jövőjére kétségtelen joga és alapja van.

Nyitra, 1897. július 16-án

Lőrinczy György,
titkár.

Dr. Gyürky Géza,
h. ügyvivő alelnök.

HIREINK.

— **Műkedvelői előadás.** A Znióváraljai Magyar Ifjúság kör folyó évi augusztus hó 20-án, a znióváraljai m. kir. áll. tanítóképző intézet díszterében, tanocai egybekötött jótékonyuló műkedvelői előadást rendez. Helye: I. — V. sor 1 fr 20 kor, V — X. sor 1 fr, alólly 80 kor. Fejűfizetések közönségtel vételnek s hirdaplag nyugtáztatnak. Jegyek előre va thadók az ifjúsági kör helyiségében (Schuszlek) és Azintre Ödön úrnál, az ifjúsági kör elnökénél. — Színre kerül: *As Apók.* Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Gabányi Árpád. Szerelőp. Bogyai Farkas (Wagner Húgo úr). Pali, Farkas fiai (Szmetana Nandor és Tílesch Győző urak), Felvinczy Eduard (Ulrich Győző úr), Laura, Margit leányai (Ulrich Margit és Klumacsé Iren k. a.), Juliska (Hodobay Jolan k. a.), Zab Feri (Gogi Adolf úr), Erzsi, szobalány (Tílesch Hermin k. a.) Antal, inas (Wagner Arthur úr). Színhely: Bogyai háza. Idő: jelenkor.

— **Eiőleptetés.** Grummich Géza beszercebányai pénzügyigazgatót a pénzügy-miniszter a hetedik fizetési osztály második fokozatba léptette elő.

— **A tanítók özvegyeinek és árvaínak ellátása** szempontjából figyelemreméltó határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter, egyértelműen a vállas- és közoktatásiügyi miniszterrel. Egy közszeg főlebbezett a varmegye közönségének ama határozata ellen, melylyel beillesztette a közszeg pótköltségvetésébe az elhunyt községi tanító felévi fizetésének özvegye részére leendő biztosítása céljából szükséges összeget. A közszeg főlebbezését elvélvő s a varmegyei bizottsági közgyűlés rendelkezését jóváhagyó miniszteri rendelkezés kijelenti, hogy a tanítók özvegyeinek és árvaínak a tanító elhalálása napjától számitott feléven az az egész fizetés és a lakás élvezésére feltétlen igényük van.

— **A biztosítás reformja.** Az igazságügyminiszteriumban jelenleg a magánbiztosító-vállalatokról, a kereskedelmi miniszteriumban pedig a kötelező ballesztéstartásról szóló törvényjavaslatok szövegezésén dolgoznak. Az igazságügyi miniszteriumban készülő javaslat csak a biztosítási ügy közigazgatási részét karolja fel, míg a magánjogi részt Nagy Ferenc egyetemi tanár készíti. A kereskedelemügyi miniszter báleset biztosítási javaslata a kötelező munkas bal eset biztosítást rendeli el, még pedig nem államosítva a munkások biztosítását, hanem szabad elhatározására bizza a biztosító feleknek a biztosító intézet megválasztását.

— **A leghosszabb alagút** Amerikában lesz, a mely 32 kilométer hosszú, s 22 millió dollárba kerül. Ennek az alagútnak munkálataihoz már hozza is fogtak a Pikes Peak két ellenkező oldalán. Az alagút elkészítése két évet fog igénybe venni.

— **A kövér embereket,** mint a kik fegyvert nem hordozhattak, s így katonai szolgálatra alkalmatlannak voltak, a régi gallok megadóztattak testüknek súlya szerint.

— **Az emberi élet** átlaga közhiedelm szerint mindig fog. A statisztikusok azonban kiszámították hogy ez folyton nő. Számításai szerint a 2282. esztendőben születendő leányok már átlag száz évig fognak élni, míg a férfiak azt a boldog időt csak 2487. évől kezdődőleg érik meg.

— **Az idej** természet már körülbelül tisztában vannak a gazdák. Az aratási munkákat bevégezték, csak még a zab van sok helyen labon, a cseplések pedig erősen folyamatban vannak mindenfelé. Az eredmény azonban legkevésbé sem kielégítő, mert a terméshozam átlaga még csak közepesnek sem mondható. Sőt sok helyen hátramarozottan rosz a buza állaga jobb helyeken 5—7 méteremzása kat holdankint de nem ritka 3—4 mmzása sem; a rosz 4—6 mmzása; az arpa 5—7 mmzása; a zab 5—6 mmzása átlagok produkát kat holdankint. A gabonanevelők azonban nem csak mennyiségileg nem elégitik ki a varakozást, hanem minőségilek is silányak; mert a hosszas ideig tartó hűvös időjárásra hirtelen bekövetkezett hőszegségösszegurítottá, szorulttá tette a szemeket. A kapás vetemények közül eddig legszébb reményekkel kecsegtet a kukorica, melyet valamint a burgonyát is szépen fejlesztettek a legutóbbi esőzések. A szőlő és dobány azonban nehezen bírják kiheverni a viharok okozta károkat.

— **A rózsát most szüretelék** Bulgaria rózsás berkeiben. A hó termés miatt a rózsaszőlaj kilójának ára 500 frtól 250 frtra szállott.

— **Dohánystatisztika.** Hazánkban a mult évben elszívtak összesen 120,454,150 drb szivart, míg az az előtti évben 125 millió fogyott el. Az elfűstölt cigaretták száma 1896-ban 175,269,600, 1895-ben csak 164 millió. A cigaretták közül hólgy fogyott el legtöbb; 43,727,200 darab.

— **Papiros pusgalyókkal** kísérleteznek most Franciaországban. Azt mondják, hogy az ilyen golyó nem öl, csak harképtelenné tesz. A papiros golyók alumíniummal vannak bevonva.

— **A reformált gabonatózde.** E hónap elsőjén új arúüzleti szokások leptek hatálya a budapesti gabonabörzén és már kommentár is jelent meg a határozományok egyik legfontosabb szakához, ahhoz, a mely a határidőzletet szabalyozza. »A reformált gabonatózde« címe a broszúrának, a melynek írója Blau Vilmos, a fővárosi Beer Jakab cég prokuristája, nem új ember a napisajtó és szakirodalom terén — kivált börzetygyekben — és többek között tavaly közrebocsátott »A gabonatózde reformálása« című füzetében a határidőzletforgalom lebonyolítására vonatkozólag új reformokat javasolt, a melyeket azóta megvalósítottak. Mostani műtében egyenes és áttekinthető csoportosítja a terminüzletre vonatkozó szabályokat és könnyen megerthető magyarázatokkal bővíti az egyes fejezeteket. A könyvecske nem a tőzde embereinek van szánva, hanem ama többekéves laikus elemnek, a mely foglalkozásából vagy hivatásából kifolyólag kénytelen olykor gabonapuskulációba bocsátkozni. Ez érdekeltek mindenesetre nem egy fontos utbaigazítást és hasznos figyelmeztetést fognak találni a kis könyvben. Ajánljuk tehát e füzet megszerzését azoknak, a kik e specialis üzletágban alaposan tájékozódni, illetve az új gyakorlatlalt megismerkedni óhajtanak, már azért is, mivel nagyon körülmenyes kibővíteni az üzleti szokások paragrafusainak tönkégeleiből az erre vonatkozó határozományokat és mivel különben is a tőzde könyve inkább jogszokások és hivatásos börzianereknek van kontemplálva. A jó magyarsággal megírt és tetszetősen kallított könyvecske ára 30 kr.

Közgazdaság.

Utmutatás

a sertésveszben megbetegedett sertések húsának megvizsgálására.

Kiadta a fölmevelésügyi m. kir. miniszter.

(Vége)

5. Az élő sertés megvizsgálása.

Gyakran előfordul, hogy a hús olyankor is egészségesnek látszik, mikor a disznó maga súlyos beteg volt. A húsból magából tehát annak artalmas vagy artalmatlan voltát sok esetben biztosan megítélni nem lehet. Ilyenkor meggyugtató utbaigazítást csupán az nyújthat, ha a disznót életében vizsgáljuk meg.

Olyankor, a mikor a sertés hirtelen nagyon megbetegedett és alapotla napról napra, sőt sokszor óratól orára rosszabbodik, ha az orrából vér jön, ha véreset hagyozik: biztosan következtetni lehet arra, hogy az emberi egészségre veszedelmes vérbonlás a sertésben már bekövetkezett. Az ilyen beteg disznóknak a húsát nem tanácsos megenni, masok számára kimérni meg épen nem szabad, mert a ki ezt teszi, büntetésbe esik, úrtörténe is juthat.

Ezért szükséges, sőt elkerülhetlen, kivált a közfogyasztásra szánt disznóknál, az hogy a vagohídi biztos azokat már a leölés előtt is megtekintse.

6. A romlott és artalmas hús jelei.

Az emberi egészségre artalmasnak és romlottának kell tekinteni az olyan húst, a mely sok vért tartalmaz úgy hogy összenyomássalakor bőven csapog belőle a vér; a melynek a színe nem világos barnavörös, hanem sötétebb meg; át;

a melyben a rostok (a húsának a szála) között vörös csíkok és véres erek látszanak;

a mely nagyon nedves vagy pedig többé-kevésbé kocsonyához hasonlú.

Az a hús, a mely a megromlásnak ezen jeleit mutatja, még erős átfőzés vagy megfűtés után is veszedelmes megbetegítheti az embert. Az ilyen tehát emberi élvezetre felhasználni semmi szin alatt sem szabad.

7. A romlott és artalmas szalonna jelei.

Mindenki tudja, hogy az egészséges disznó szalonnája szép fehér, egészen tiszta. Ha a beteg disznó után nyert szalonna az egészséges szalonnához hasonló, vagyis, ha abban vörös eretek, véres pontok és csíkok nem láthatók: az ember egészségre még nem káros, de csakis abban az esetben, ha zsírnak kiolvasztva használják.

Ellenben, ha a beteg disznó után nyert szalonnában vörös véres erek, véres pontok és csíkok, kivált pedig ha nagyobb sötét vörölköt láthatók: a szalonna illetve a haj az ember egészségre káros, emberi fogyasztásra tehát sem nyersen, sem megfűstölve nem alkalmas, de sőt zsírnak kiolvasztva sem szabad azt étkezésre felhasználni, hanem ilyen esetben a szalonna és a haj kiolvasztva csupán ipari célokra (szappanfőzésre) használható fel.

8. A tudó megvizsgálása.

Ha egészséges disznót ölünk: annak testéből majdnem összes vére kifolyik és csak igen kevés marad vissza a belső részekben. Innét van, a mit minden sertéselő gazda tapasztalt, hogy az egészséges állapotban leszűrt disznó tüdeje halvány rózsaszínű és belőle, kézzel, alig egy-két csöp vért lehet kipréselni.

Nem így van ez a sertésveszes disznónál. Ennél a tudó — hiába vették vért a disznóknak — nem halványodik el, hanem sötétvörös marad, sőt helyenkint egészen feketevörös szint mutat.

Az egészséges tudó, ha megtapogatjuk, mindenütt rugalmas, olyan forma, mint a lőszórral bélelt párna; ha késsel belevágunk, serceg; a bemetszés lapjáról finom habos vöröses folyadékot lehet a késsel lekarnálni; ha vízbe tesszük, nem merül el, hanem uszik a tetején, mert levegő van benne, mint a felújított hólgyban.

Ellenben a beteg disznó tüdeje nem rugalmas, hanem egészen vagy egy részében kemény, akar a májat foggnak meg; ha belevágunk: nem serceg; a vízben alamerül; a vagas lapjáról levakart vörös folyadék nem habos, mert levegőbuborék nincs benne.

Az ilyen kemény tödőrészt gyakran sárgasvörös vagy legalább a közepe tajan sárgas színű. Ha megnyomjuk, a kézhán szétfőredezik, niint a lagy sajt vagy a túró.

A tudó külseje, melyet az egészséges disznónál finom, sima, fényes hartya borít: a beteg disznónál homályos, gyakran pedig olyan rakodásokkal van borítva, melyek lagyak és a felületről könnyen lekaparhatók. Olyan a tudó kívülről, mintha nedves lenne.

9. A belek megvizsgálása.

A sertésvész a disznó beleiben olyan változásokat okoz, hogy azokból a betegségre mindjárt a has felbontása után, tehát még a belek felvágása előtt lehet következtetni.

Az a hartya ugyanis, a mely a hasnak egész belsejét kibéleli és a beleket is bevonja (az úgynevezett hashartya), a beteg sertésnél nem olyan sima és fényes, niint az egészséges disznónál lenni szokott, hanem helyenkint vöröses színű, fénytelen és véres erek látszanak rajta. Ha a beleket újjainkkal megtapogatjuk: egyes részekben keményebb csomókat érezünk. Ha pedig a beleket felvágjuk, a belső hartya sötétpirosnak látszik, rajta még sötétebb pontok és csíkok észlelhetők, helyenkint pedig olyan piszkossarga rakodmány borítja, a melyet könnyen le lehet kaparni.

A hol a keményebb csomót érezzük, a belső hartyán kerek vagy hosszúkas, fakó szürkészarga színű kiemelkedések láthatók, olyan formájuk, mint a minő a csiperke gomba kalapja, sokszor meg olyan, mint egy kelés, a melyk már felifakadt. Masutt ismét bemélyedések mutatkoznak, a melyeket erősen felduzzadt sanc vérs körül. Ezen bemélyedések fenekét és a körülőrgő sancok széleit többnyire piszkos sarga vagy zöldes színű, szétmálló lerakódás borítja.

10. A vesék megvizsgálása.

Ha a disznó a sertésveszben hirtelen és nagyon megbetegedett, ha véit is huzogozott, leölése után azt fogjuk látni, hogy a vesék sokszor igen sok vér veszi körül, mert a vese a betegség rosz materiaja miatt

magától átszakadt. Az ilyen disznónak a húsát nem szabad megenni, de még inkább nem szabad kímélni, vagy az emberek között szétosztani.

II. A hús ártalmasságának egyéb jelei.

A húsbán, szalonnában, tüdőben és belekben mutatkozó és főntebb már leirt elváltozásokon és jeleken kívül a disznó felbontásakor gyakran a többi helys részen is szembetűnő jelek vehetők észre. Kivált az gyakran látható, hogy a belső részek aránylag sok vért tartalmaznak; a belső részeket bevonnó hartyakon pedig véres pontok és véres csfok mutatkoznak.

Ezek a jelek szintén a hús ártalmassága mellett bizonyítanak, kivált abban az esetben, ha a sertés hirtelen betegedett meg és állapota rövid idő alatt nagyon súlyosbodott.

2. A sertésveszén átment sertés húsa- és szalonnájának felhasználása.

Nem ritka eset, hogy a sertésveszélbe esett disznó nem pusztul el, hanem látszólag megjavul, sőt még is hizik. Csak később, a leoléskor derül ki aztán, hogy egyik-másik belső részben a betegség maradványa még mindig föllelhető.

A sertésveszén átment disznóknál kivált a tüdőben sajt- vagy törőserű csomók, a b-lekben pedig henyelőkint kúdorodásokat és ezeken szintén sajtához hasonló felrakódásokat lehet találni. Az ilyen régi eseteknél azonban, nem úgy, mint a frisekben, a sajtos csomók körül, valamint egyebütt is ilyenek a vérosság vagy a vérkiömlés.

Az a kérdés, hogy az ilyen esetekben a húst és szalonnát szabad-e felhasználni?

Mint hogy a tapasztalat beigazolta, hogy ilyen esetben sem a hús, sem a szalonna nem tartalmaznak olyan ártalmas anyagokat, melyek az ember egészségének rosszat tennének: ebből az okból az olyan disznók húsát és szalonnáját a melyek a leszűrés előtt egészségesek voltak, vagy csupán a hajtás és szalítás alatt lettek hirtelen rosszul, az ember megeheti, fölve, hogy a hús és a szalonna különben is épen és egészségesnek látszik.

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.

— **A selyem el van égve!** ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a 2-ik, 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálnak: ezen jelenség nem a véletlen által okozott elégs! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tűnjék fel, tudatosan leszen cinn- és phosphor savval pácolva, melyek a nyerselyem érszálait mintegy szétrágják; az ilyenű festési eljárást megterhelésnek nevezik! mentül jobban ohajják a selymet megnehezíteni, annál több cinnfurdón megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festet selyem — a legnemesebb szövés — a balalesiraját tehát még mielőtt az a szövészekre kerülne, maris magában rejti. Az ilyen szalakkból készült **egy nevezett selyem szöveteknek**, rövid hasznalat után természetesen szakadozniok kell mint a gyujtó kanócnak, aszerint amint azok többé vagy kevésbé terheltek meg — Adraga öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az en valodi selymeim-ből szivesen küldök postafordultával porto- és vamenteseb mintakat.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.

The Continental Bodega Company.
Valodi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.

Tarragona s.a.t.
Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:
Rózsahegyén
Klein Jakab
úrnál.

Helyi esetleg kerületi képviselőségeket

keres az „Alianz“ élet- és jaradék-bizto-ító részv. tars. népbiztosítási osztálya, a legkedvezőbb feltételek mellett.
Budapest, Andrassy-út 49.

1414. t.lk. sz. 1897.

II.

Árverési hirdményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhíre teszi, hogy Kusz Mariának, Thomka Gábor elleni végrehajtási ügyében Tarnó községben fekvő:

a) a tarnói 16. sz. tjkvben A. I. 1—2, 10—11, 13—14., 16—17. sor-sz. al. felvett ingatlanságból Thomka Gábor B. 8. és B. 23. tét. szerint összesen 19/112 részben megillető jutalékra 244 frtban.

b) a tarnói 392. sz. tjkvben A. I. 1. sor. 185. hr. sz. al. felvett Thomka Nándor, Thomka Gábor, Thomka Ferdinand, Thomka Nándor, kk Thomka Nándor, kk Thomka Paula és Thomka Nándor nevére írt egész kertre 24 frtban,

és c) a tarnói 438. sz. tjkvben A. I. 1—5 sor-sz. al. felvett ingatlanságból Thomka Gábor B 3. és B. 14. tét. szerint összesen 19/112 részben megillető jutalékra 34 frtban megállapított kikialtási arban az árverést elrendelle, és hogy a fennebb megje lölt ingatlanság az 1897. évi szeptember hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Tarnó községben, a község hazánl megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási aron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozők tartoznak minden egyes ingatlanság kikialtási arának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnal lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elős-mervényt szolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. évi május hó 14-én
Medzihradsky kir. aljárásbíró.

Valodi brünni posztó-szövetek

Valodi	{	frt 3 10 jó minőségű	egy
	{	frt 4 10 jó minőségű	férfi öltönyre
	{	frt 4 80 jó minőségű	elegendő 3-10 m.
gyapot	{	frt 6 — jobb minőségű	szelvény
	{	frt 7 75 finom	
	{	frt 9 — legfinomabb	
	{	frt 11 50 kiváló finom	

Egy fekete szalonötlönyre való szelvény ára 10 frt.
Föltöltő-szövet, loden, peruvien, doskiung, allami és vasúti tisztviselőknak való szövetek, legfinomabb kamgarn, cheviot stb. gyári arakon küld a legjobb hírnevnek örvendő

Kiesel-Amhof posztó gyári raktár Brünnsben.
Minták ingyen. Minták kiszolgáltatás.
Figyelemreztetés! A l. sz. közönség figyelemreztetik, hogy direkt vásárlásnál a szövetek sokkal olcsóbbak, mint a közbenjárók által rendelték. A brünni Kiesel-Amhof cég valamennyi szöveteket valodi gyári arakon küld, a privat-vevőket oly nagy mérvben terhelő, a gyarak által a szabónak nyújtott árengedmény felszámítása nélkül.

Van szerencsénk ajánlani
szavatoit tisztaságú

a legnagyobb díjakkal kitértelt

Thomasfoszfátlisztet

szavatoit 15—20% eltráiban oldható foszforsavtartalommal s 85—100% porfinomsággal

Föflmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talaj javítására, kitűnő hatású az összes gabbaneműk, kapás és olajnövények, löhere és lucerna, szőlő, komló és kert veteményekre, kiválképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolesőbb foszforsav-trágya; tekintettel hatásának tartósságára, föflul mulja az összes szuperfoszfátokat.

A citraban oldható foszforsav-tartalomról szavato-ságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk.

Arájanlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilá-gosítással a legkészségesebben szolgál

A eszhorvági Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősége a magyar korona ország területén

KALMÁR VILMOS
Budapest, Erzsébet-körút 34.

Legújabb találmány házi festésre!

MAYPOLE SOAP

fest minden színben és árnyalatban
Korszakalkotó
találmány 500% megtakarítással!

Ez a világhírű szappan 15 perc alatt egy kevés forró vízzel ruhát, blouzt, gallert, selyemszövetet, bársonyt, satint, creton, batiztot, gazét, inget, harisnyát, zsebkendőt, keztűt, szalagot, csipket, stb. bármilyen szíre fest; minden ruhát ujja viraszol; a festes színtartó, nem fakul, megremegetes, a szövetet nem ronítja. **Egy darab 40 kr. (fekete 50 k.)** az egy női bluzra elég. Minden darabhoz hasznalati utasítás van mellékelve.

Szabadalmazva az egész vilagon.

THE MAYPOLE COMPANY LIMITED LONDON.
Vezérképviselőség Osztrák Magyar Monarchia, Balkán államok, Török- és Görögország részére:
Sonnenschein Lipót
Budapest, Arany János utca 15. sz.

T-Szt.-Mártonban kapható
Moskóci Ferencné
és
Holländer Samu
cégeknel.

Alapított 1858.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
(ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. ker., Külső váci-ut 45. sz.

Sürgönycim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYART:
mindenféle gözgépet, Schmidt-fele forgómotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzintorokat. Keretfűrészeket, korfűrészeket és csertőröket. Gőzkazanokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tüzoltósági felszerelesi tárgyakat. Köztisztasági szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket pócegödür tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű acélfelületű tűzrostlyokat egyenes és gígyoalakban, valamint polygon rostlyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszuszberendezéseket, központi fűteseket.

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. —